

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات سند	
عنوان سند: دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید	
نوع سند: دستورالعمل	شماره سند: عتف_د_
ویرایش: ۰۴	صفحه: ۱

اقدام کنندگان			
مسئولیت	نام و نام خانوادگی	واحد سازمانی	امضا
تهیه کننده	خیراله رهسپار فرد محسن شفیعی نیگابادی مهسا مهوشیان	دفتر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و توسعه فناوری و نوآوری	
تأیید کننده	سجاد محمدعلی نژاد	معاون فناوری و نوآوری	
تصویب کننده	محمدعلی زلفی گل	وزیر علوم، تحقیقات و فناوری	

مرجع تأیید سند	نام و نام خانوادگی دبیر	شماره و تاریخ صورت جلسه	امضا
جلسه شورای معاونان	علی شمسی پور	شماره جلسه:	
		تاریخ:	

مرجع نگهداری سند	پرونده	قسمت	تاریخ و شماره ابلاغ سند
دفتر وزارتی			

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون

جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۳ از: ۱۵

مقدمه:

به استناد تبصره (۱) ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید دانش‌بنیان و با عنایت به لزوم ایجاد الگوی یکپارچه برای انواع دارایی‌های فکری و نامشهود، دستورالعمل تعیین سهم مولفین، پدیدآورندگان، مخترعین، دارندگان حق از دستاوردهای پژوهشی، دارایی‌های فکری یا حق بهره‌برداری قبل از پایان پروژه (طرح) با رعایت ماده (۵) قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری - مصوب ۱۳۸۶ - در خصوص پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها، قراردادهای پژوهشی انجام شده است و در دانشگاه‌ها، مراکز و موسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری مرتبط، با رعایت حقوق اعضای هیأت علمی و دانشجو به شرح ذیل تصویب و مورد استناد است.

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱- **موسسه:** منظور کلیه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی است که از شورای گسترش آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مجوز فعالیت دریافت کرده‌اند.
- ۱-۲- **واحد:** دانشکده‌ها و پژوهشکده‌های زیر مجموعه موسسه که وابستگی مالی به موسسه داشته باشند.
- ۱-۳- **مراکز فناوری و نوآوری:** منظور کلیه مراکز کارآفرینی و نوآوری، مراکز رشد واحدهای فناوری، پردیس‌های علم و فناوری و پارک‌های علم و فناوری است که از معاونت فناوری و نوآوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا شورای گسترش آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مجوز فعالیت دریافت کرده‌اند.
- ۱-۴- **طرح (پروژه):** پژوهش‌های دانشگاهی، پایان‌نامه و رساله تحصیلات تکمیلی و کلیه طرح‌های مرتبط با دستگاه که تمام یا بخشی از منابع آن توسط دستگاه تأمین شده است. (کلیه طرح‌های فناورانه و نوآورانه افراد مستقر در مراکز فناوری و نوآوری و سایر طرح‌های مرتبط با موسسه که تمام یا بخشی از منابع در قالب بودجه، سرمایه، امکانات و تجهیزات فیزیکی و آزمایشگاهی، اعتبار، تسهیلات مالی و مشارکت مدنی آن توسط موسسه تأمین شده است).
- ۱-۵- **دارایی فکری و نامشهود:** شامل مالکیت صنعتی (اختراع، طرح صنعتی) و مالکیت ادبی و هنری حاصل از اجرای طرح (پروژه) که بر اساس مقررات به ثبت رسیده است. (حقوق مادی و معنوی که به موجب قوانین مربوط از قبیل قانون حمایت از حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸، قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲، قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه‌ای مصوب ۱۳۷۹ و قانون حمایت از مالکیت صنعتی مصوب ۱۴۰۳ برای پدیدآورندگان آثار مالکیت فکری ایجاد شده است).
- ۱-۶- **برنامه تجاری‌سازی:** برنامه توسعه کسب و کار مشتمل بر تحلیل و بررسی صنعت و بازار، تبیین نیازها و انتظارات مشتریان، رویه‌های اجرایی و عملیاتی تجاری‌سازی، برنامه‌های بازاریابی و توسعه بازار، تیم‌سازی، تأمین سرمایه و توسعه محصول که حسب مورد به تأیید مراجع ذیصلاح موضوع این آیین‌نامه می‌رسد.

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۴ از: ۱۵

۷-۱- **دستاورد پژوهشی:** یافته‌های علمی و پژوهشی حاصل از اجرای طرح (پروژه) شامل تولیدات علمی، دانش فنی، دستور یا ترکیب ساخت (فرمولاسیون)، مستندات و نقشه‌های فنی.

۸-۱- **مؤلفین، پدیدآورنده/گان:** عبارتست از فرد/ افراد حقیقی یا حقوقی که صاحب مالکیت معنوی اثر بوده و یکی از مصادیق دارایی‌های فکری را در زمان همکاری با موسسه، در هر قالبی و با استفاده از تسهیلات و منابع آن، از هر نوع که باشد، ایجاد می‌کنند. پدید آورنده می‌تواند مجری یا فرد/ افراد حقیقی یا حقوقی طرف قرارداد با مجری یا مستخدم وی باشد.

۹-۱- **مجری:** عبارت است از فرد/ افراد حقیقی یا حقوقی طرف قرارداد با مؤسسه یا صنعت برای اجرای برنامه پژوهشی معین. مجری می‌تواند همزمان پدیدآورنده نیز باشد.

۱۰-۱- **تامین‌کننده:** هر شخص حقیقی یا حقوقی است که به ارائه سرمایه موردنیاز برای تحقیق و توسعه در قالب‌های حمایت بلاعوض، تسهیلات کم‌بهره و یا بدون بهره و پرداخت مستقیم هزینه‌ها مشارکت می‌نماید.

۱۱-۱- **سرمایه‌گذار تجاری‌سازی:** هر شخص حقیقی یا حقوقی است که به ارائه سرمایه موردنیاز برای تجاری‌سازی دارایی‌های فکری و نتایج طرح‌های پژوهشی و فناورانه در قالب‌های سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر، حمایت بلاعوض، تسهیلات کم‌بهره و یا بدون بهره و پرداخت مستقیم هزینه‌ها مشارکت می‌نماید.

۱۲-۱- **حامی:** عبارت است از هر شخص حقیقی یا حقوقی (اعم از دولتی یا غیردولتی) مانند دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی، صنعت یا شرکت که از طریق حمایت مالی معوض یا بلاعوض (کلی، جزئی) در ایجاد دارایی فکری و نامشهود سهام و یا در بهره‌برداری و استفاده از نتایج ظرفیت‌های آن سهم دارد.

۱۳-۱- **حق بهره‌برداری:** اعطای اجازه بهره‌برداری (لایسنس) و حق امتیاز (فرانشیز)، از تمام یا بخشی از دارایی‌های فکری و دستاوردهای پژوهشی موسسه که به اشخاص متقاضی واگذار می‌شود.

۱۴-۱- **برنامه هسته‌های علمی و فناوری:** فعالیت‌های علمی و فناوری مصوب موسسه که توسط گروهی مرکب از دانشجویان و یا سایر نفرات مستعد و توانمند زیر نظر یک استاد راهنما و یا مربی، پیگیری می‌شود.

ماده ۲: انواع دارایی‌های فکری و نامشهود

دارایی‌های فکری و نامشهود در انواع زیر تقسیم‌بندی می‌گردد:

۲-۱- **مقالات، کتب، پایان‌نامه، رساله و سایر تولیدات علمی قابل انتشار به صورت کاغذی یا الکترونیکی**
براساس مستندات قابل ارائه

۲-۲- **دانش فنی:** شامل اطلاعات، فرمول‌ها، الگوریتم‌ها، الگوها، نرم‌افزارها و برنامه‌ها، ابزارها و روش‌ها، مدل‌ها، تکنیک‌ها، فرایندها، تألیفات منتشر نشده، روش‌های انجام تجارت و داد و ستد، فنون، نقشه‌ها و فراگردها، و امثال اینها

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون

جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۵ از: ۱۵

است که به طور مستقیم دارای ارزش اقتصادی بوده و در دسترس عموم قرار ندارد و تلاش‌های معقولی برای حفظ و حراست از آن انجام می‌شود.

۲-۳- **گواهی‌نامه اختراع (پتنت):** پتنت یا گواهی‌نامه اختراع، حق انحصاری است که توسط اداره مالکیت صنعتی به مالک اختراع به سبب ارائه محصول یا فرایندی جدید و یا یک راه حل فنی جدید برای یک مشکل قبلی اعطا می‌شود.

۲-۴- **نرم‌افزار رایانه‌ای:** عبارت از مجموعه برنامه‌های رایانه‌ای، رویه‌ای، دستورالعمل و مستندات مربوط به آن و نیز اطلاعات مربوط به عملیات یک سیستم رایانه‌ای که دارای کاربری مشخص بوده و بر روی حامل‌های رایانه‌ای ضبط شده است.

۲-۵- **طرح صنعتی:** عبارتست از حقی که برای حمایت از ویژگی‌های تزئینی و غیرکارکردی یک محصول که حاصل فعالیت طراحی است و متعاقب ثبت آن، اعطا می‌شود. هرگونه ترکیب خطوط یا رنگ‌ها و هر گونه شکل سه بعدی یا خطوط، رنگ‌ها و یا بدون آن به گونه‌ای که ترکیب یا شکل یک فرآورده صنعتی یا محصول از صنایع دستی را تغییر دهد، طرح صنعتی است.

۲-۶- **محصول:** محصول می‌تواند یک کالای فیزیکی، خدمت، تجربه، رویداد، شخص، مکان، اطلاعات یا یک ایده باشد که برای برآورده کردن نیازها و خواسته‌های مشتریان و با هدف ارزش‌آفرینی ارائه می‌شود.

۲-۷- **فرآیند:** فرآیند مجموعه‌ای از اعمال و اقدامات ساختاریافته و مرتبط ایجادکننده یک خدمت یا محصول می‌باشد.

ماده ۳: سهم مالکیت موسسه، پدیدآورندگان، مولفین، مخترعین، مجری، حامی و تامین‌کننده

میزان سهم مالکیت موسسه، پدیدآورندگان، مولفین، مخترعین و مجری، حامی و تامین‌کننده از طرح (پروژه) به شرح جدول زیر پیشنهاد می‌گردد که پیشنهاد مالکیت و نحوه تقسیم سود در ابتدای طرح بر اساس مقررات قانونی مصوب شورای پژوهشی/ فناوری موسسه تصویب و یا با توافق رسمی طرفین تغییر می‌یابد. موسسه موظف است دستورالعمل و مصوبه شورای پژوهشی/ فناوری موسسه را به‌عنوان پیوست اصلی قرارداد در اختیار ذینفعان این دستورالعمل قرار دهد و یا درخصوص دانشجویان از ظرفیت نهاد حقوقی نظیر تنظیم اعلامیه مالکیت فکری اثر که به امضا و تایید دانشجو می‌رسد، استفاده کند.

نکته مهم: پس از دقت و مطالعه در قوانین مختلف مالکیت فکری در ایران، از جمله «قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری»، «آیین‌نامه اجرایی قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۷»، «قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای مصوب ۱۳۷۹»، می‌توان گفت که درصدهای پیشنهادی جدول ذیل «با نص قوانین و مقررات» مغایرتی ندارد. ولی «تسهیم عادلانه» ایجاب می‌کند با پیشنهادی بودن و الزامی نبودن درصدهای ارائه شده در این جدول، تسهیم براساس «میزان مشارکت» و «توافق طرف‌های مختلف ذینفع» در هنگام قرارداد تعیین شود و

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۶ از: ۱۵

مبنای تسهیم، قرارداد امضا شده خواهد بود. در واقع، براساس موازین حقوقی، در صورت تولید یک اثر در نتیجه مشارکت چندین طرف، همه در آن به صورت مشاعی و بالسویه سهم خواهند داشت مگر اینکه براساس «سهم مشارکت هر یک در اثر»، سهمی از مالکیت فکری برای آنان معین شود.

با توجه به اینکه محاسبه میزان سهم مالکیت موسسه، پدیدآورندگان، مولفین، مخترعین و مجری، حامی و تامین‌کننده از طرح (پروژه) دارای رویه‌های مختلف خواهد بود، به نظر می‌رسد محدود کردن درصد تسهیم مفید باشد.

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۷ از: ۱۵

جدول ۱- درصد پیشنهادی سهم دارایی فکری و نامشهود جهت تجاری‌سازی پایان نامه و رساله

ردیف	نوع دارایی فکری و نامشهود	(۱) حداکثر سهم موسسه و واحد	(۲) حداقل سهم پدیدآورندگان، مولفین و مجری	(۳) حامی (a)	(۴) سهم تامین‌کننده (b)	
۱	پایان‌نامه و رساله (سطوح آمادگی فناوری ۱-۲)	۱۰٪-۱۵٪	۲۰٪-۳۰٪			
			استاد یا اساتید راهنما			دانشجو یا دانشجویان
			۱۰٪-۱۵٪			۱۰٪-۱۵٪
۲	طرح صنعتی نرم‌افزار محصول فرایند (سطوح آمادگی فناوری ۳-۸)	۱۰٪-۱۵٪	تا ۲۰٪	$\frac{a}{a+b} * ۵۵٪$	$\frac{b}{a+b} * ۵۵٪$	
			تا ۲۰٪			
۳	طرح تحقیقاتی اختراع مقاله کتاب (سطوح آمادگی فناوری ۳-۸)	۱۰٪-۱۵٪	تا ۲۰٪			
			بر اساس آیین‌نامه سهم مولفین یا توافق نامه مستقل			

تبصره. در دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و سایر مراکز آموزش عالی دولتی حامی همان موسسه خواهد بود. در سایر موسسات و یا دستگاه متقاضی، سهم حامی بایستی بر اساس قرارداد معین شود.

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون

جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۸ از: ۱۵

جدول ۲- درصد پیشنهادی سهم دارایی فکری و نامشهود جهت تجاری‌سازی طرح‌های پژوهشی تقاضا محور

ردیف	نوع دارایی فکری و نامشهود	(۱) حداکثر سهم موسسه و واحد	(۲) حداقل سهم پدیدآورندگان، مولفین و مجری	(۳) حامی (a)	(۴) سهم تامین کننده (b)
۱	طرح پژوهشی داخلی تقاضامحور (سطوح آمادگی فناوری ۱-۳)	۱۰٪-۱۵٪	۱۰٪-۲۰٪	$\frac{a}{a+b} * ۵۵٪$	$\frac{b}{a+b} * ۵۵٪$
			مجری		
			همکاران		
۲	طرح صنعتی نرم‌افزار محصول فرایند (سطوح آمادگی فناوری ۳-۸)	۱۰٪-۱۵٪	تا ۲۰٪	$\frac{a}{a+b} * ۵۵٪$	$\frac{b}{a+b} * ۵۵٪$
			بر اساس آیین‌نامه سهم مولفین یا توافق نامه مستقل		
۳	اختراع مقاله کتاب (سطوح آمادگی فناوری ۳-۸)	۱۰٪-۱۵٪	تا ۲۰٪	$\frac{a}{a+b} * ۵۵٪$	$\frac{b}{a+b} * ۵۵٪$

جدول ۳- درصد پیشنهادی سهم دارایی فکری و نامشهود جهت تجاری‌سازی کتاب

ردیف	نوع دارایی فکری و نامشهود	(۱) حداکثر سهم موسسه و واحد	(۲) حداقل سهم پدیدآورندگان، مولفین و مجری	(۳) حامی (a)	(۴) سهم تامین کننده (b)
۱	کتاب (سطوح آمادگی فناوری ۱-۳)	۱۰٪-۱۵٪	۱۰٪-۲۰٪	$\frac{a}{a+b} * ۵۵٪$	$\frac{b}{a+b} * ۵۵٪$
			استاد یا اساتید		
			دانشجو یا دانشجویان		
۲	فروش کتاب طرح صنعتی نرم‌افزار محصول فرایند (سطوح آمادگی فناوری ۴-۸)	۱۰٪-۱۵٪	تا ۲۰٪	$\frac{a}{a+b} * ۵۵٪$	$\frac{b}{a+b} * ۵۵٪$

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۹ از ۱۵

ماده ۴. شرایط تسهیم مالکیت موسسه، پدیدآورندگان، مؤلفین، مخترعین، مجری، حامی و تامین‌کننده

- ۴-۱- جداول پیشنهادی برای دستاوردهای ناشی از فعالیت‌های موسسه یا مرتبط با موسسه می‌باشد.
- ۴-۲- درصد مالکیت افراد فعال در برنامه‌های هسته‌های علمی و فناوری می‌تواند در قالب دستاوردهای قابل تطبیق با یکی از انواع دارایی فکری و نامشهود موضوع این دستورالعمل مطابق جداول اخیر تعیین گردد. این دستورالعمل نافی ثبت مالکیت فکری در مراجع ذی‌صلاح نمی‌باشد.
- ۴-۳- در صورت عدم استفاده از پایان‌نامه/ رساله توسط پدیدآورنده به مدت پنج‌سال از تاریخ دفاع، موسسه می‌تواند با تصویب شورای پژوهش و فناوری و در قالب دستورالعمل و تعهد اخذ شده از پدید آورنده نسبت به تخصیص سهم مالکیت دارایی فکری و نامشهود پدیدآورنده اقدام نماید و سهم پدیدآورنده را از منافع حاصل از تجاری سازی با تصویب شورای پژوهش و فناوری به وی پرداخت نماید.
- ۴-۴- در صورت تجاری‌سازی اختراع و فناوری محصول حاصل از پایان‌نامه/ رساله بعد از بازه ذکر شده، موسسه موظف است نسبت به تعیین و تخصیص سهم پدیدآورنده با تصویب شورای پژوهش و فناوری اقدام نماید.
- ۴-۵- اگر پدیدآورنده حین تالیف پایان‌نامه/ رساله یا در بازه ذکر شده در بند ۳-۴ به ثبت اختراع برسد، موسسه موظف است سهم ایشان را در ثبت اختراع و عواید حاصل از تجاری‌سازی طبق توافق طرفین لحاظ نماید.
- ۴-۶- چنانچه دارایی فکری قبلاً به ثبت رسیده است، مالک/ مالکان موظف هستند بر اساس جدول پیشنهادی یا توافق صورت گرفته، درصد مالکیت هر یک از طرفین را در سند مربوطه ایجاد کنند.
- ۴-۷- مرجع استعلام دارایی‌های فکری شامل طرح تحقیقاتی/ صنعتی، مقاله و کتاب، شورای پژوهش و فناوری موسسه است.
- ۴-۸- در صورت استفاده موثر مؤلفین، پدیدآورندگان و مجری از امکانات و تجهیزات فیزیکی و آزمایشگاهی موسسه/ واحد موسسه، مبلغ هزینه استفاده از آنها، طبق تعرفه‌های مصوب موسسه (رسمی/کارشناسی متعارف)، به عنوان سرمایه آورده موسسه/ واحد موسسه با توافق طرفین محسوب می‌شود.
- ۴-۹- در خصوص پایان‌نامه و رساله، تعیین سهم مالکیت موسسه، دانشجو، استاد/ اساتید راهنما و مشاور، حامی و تامین‌کننده می‌بایست در قالب فرم پیوست همراه با «فرم درخواست دفاع نهایی» به تایید طرفین برسد. همچنین در صورت نیاز به توافق متفاوت با سهم های رسمی مشارکت در طرح، می‌بایست توافق‌نامه بین مؤلفین، پدیدآورندگان با مجری، پیوست فرم مذکور گردد.
- ۴-۱۰- در صورت عدم وجود حامی و یا تامین‌کننده، سهم مربوطه، به نسبت درصد ذکر شده در جداول تقسیم می‌گردد.
- ۴-۱۱- طرفین بدون رضایت و توافق سایر ذی‌نفعان براساس سهم دارایی فکری و نامشهود مندرج در جداول، حق بهره‌برداری از نتایج دستاوردها را ندارند.

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۱۰ از: ۱۵

ماده ۵: بهره‌برداری مادی از دارایی فکری و نامشهود موضوع این دستورالعمل با درصدهای فرم پیوست و نهایتاً با توافق طرفین قابلیت واگذاری کامل زمانی/ دریافت حق مالکانه (روپالیتی)/ در قالب حفظ بخشی از سهام و مشارکت و تعیین چهارچوب زمانی آنها امکان‌پذیر است.

تبصره: در واگذاری حقوق مالکیت فکری مشاع صاحبان این حقوق، با تصمیم دارندگان اکثریت نصف بعلاوه یک سهم مالکیت فکری قابل واگذاری است و بایستی با رعایت غبطه و مصلحت همه ذینفعان بوده و سهم همه دارندگان حقوق مالکیت فکری از وجوه حاصل از واگذاری پرداخت گردد. ولیکن مالکیت معنوی طبق قوانین موضوعه در اختیار پدیدآورنده/گان بوده و محفوظ است.

ماده ۶: شورای پژوهشی و فناوری موسسه در راستای تصمیم‌گیری، اجرا، پایش و ارزیابی کلیه مسائل و موضوعات مربوط به دارایی‌های فکری می‌تواند نسبت به تشکیل کارگروه تخصصی پس از دریافت مصوبه هیات امنای موسسه اقدام نماید و در صورت عدم وجود شورای پژوهش و فناوری در موسسه کلیه مسائل و موضوعات مربوط به دارایی فکری و نامشهود از طریق تأیید پارک علم و فناوری ذی‌ربط یا استان محل فعالیت، امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره: شورای پژوهشی و فناوری موسسه قبل از دفاع موظف است نسبت به دریافت گواهی عدم تشابه عنوان و محتوا پایان‌نامه/ رساله از پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) اقدام نماید.

ماده ۷: موسسه/ واحد موظف است در چارچوب تبصره (۱) ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ مصوب هیات وزیران این دستورالعمل در مورد پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها، قراردادهای پژوهشی اعم از تحقیقاتی یا صنعتی انجام شده و جاری است، رعایت نماید.

ماده ۸: پرداخت هزینه‌های مربوط به تشریفات ثبت دستاوردها پژوهشی، دارایی فکری و نامشهود (ثبت اظهارنامه، ارزیابی، پژوهانه، حق الوکاله وکیل، نگهداری سالانه و پیگیری قانونی در مواقع نقص و ...) با رعایت ماده (۵) قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری- مصوب ۱۳۸۶- با مشارکت و بر اساس نسبت سهام کلیه ذینفعان است و پدیدآورندگان می‌توانند نسبت به پیگیری امور، از طرف سایر ذینفعان اقدام نمایند.

ماده ۹: چنانچه طرح (پروژه) منجر به اختراع شود، درصد مالکیت بر اساس درصدهای مندرج در گواهی ثبت اختراع خواهد بود.

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۱۱ از: ۱۵

تبصره: در صورت تحقق ماده ۸، مراکز فناوری و نوآوری فارغ از محدودیت موقعیت جغرافیایی موسسه ملزم به حمایت‌های مادی و معنوی اعم از اولویت استقرار، مشاوره و راهبری و ... می‌باشد.

ماده ۱۰: به منظور جلوگیری از افشای اطلاعات و دستاوردهای پژوهشی مربوط به طرح (پروژه)، موسسه و واحد، مؤلفین، پدیدآورندگان، حامی و تامین‌کننده در صورت نیاز و درخواست طرفین ملزم به انعقاد قرارداد محرمانگی هستند.

ماده ۱۱: ارزش‌گذاری دارایی فکری و نامشهود در صورت عدم توافق، می‌تواند توسط مراجع رسمی یا کارگزار معرفی شده توسط پارک علم و فناوری ذی‌ربط یا استان محل فعالیت صورت پذیرد.

تبصره: پارک‌های علم و فناوری می‌بایست نسبت به معرفی کارگزاران رسمی خود، به صورت سالانه اقدام نمایند.

ماده ۱۲: موسسه می‌تواند نسبت به حمایت از پدیدآورندگان در راستای تجاری‌سازی دستاوردها از طریق ایجاد شرکت‌های زایشی فناوری با مشارکت و حمایت پارک علم و فناوری یا با حمایت بخش خصوصی (به‌عنوان حامی یا تامین‌کننده) و با رعایت سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ج.ا.ا. اقدام نماید.

ماده ۱۳: پارک علم و فناوری ذی‌ربط یا استان محل فعالیت موسسه می‌بایست نسبت به فراهم آوردن ساز و کار لازم جهت حل و فصل اختلافات بین ذی‌نفعان اقدام نماید.

ماده ۱۴: موسسه ملزم است توافق‌نامه تسهیم مالکیت دارایی فکری و نامشهود مربوط به پایان‌نامه/ رساله را در هنگام ثبت پایان‌نامه/ رساله در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) ثبت کرده و به تایید برساند. نماینده دانشگاه مسئولیت تایید امضاهای ذیل توافق‌نامه را برعهده دارد. همچنین ایرانداک، آمار مربوطه را هر شش‌ماه یک‌بار منتشر خواهد کرد.

ماده ۱۵: موسسه موظف است نسبت به ثبت اطلاعات دستاوردهای پژوهشی موضوع این آیین‌نامه در سامانه نظام ایده‌ها و نیازها (نان) در بازه‌های حداکثر سه ماهه اقدام نماید.

تبصره: این دستورالعمل به مدت سه سال به صورت آزمایشی از تاریخ ابلاغ اجرا می‌شود و پس از این دوره، ارزیابی و مورد بازبینی قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۶: مؤسسات موظفند به صورت سالانه، گزارش اجرای این دستورالعمل را به معاونت فناوری و نوآوری وزارت عتف ارائه نمایند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۱۲ از: ۱۵

این دستورالعمل در ۱۶ ماده و ۶ تبصره در تاریخ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا می‌باشد. هرگونه تفسیر و ابهام تنها از سوی مقام تاییدکننده آن مجاز است.

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۱۳ از: ۱۵

آرم دانشگاه

پیوست (۱)

شماره:

تاریخ:

توافق‌نامه تسهیم دارایی فکری و نامشهود جهت تجاری‌سازی

بدین وسیله امضاکنندگان این توافق‌نامه ضمن مطالعه و رعایت مفاد دستورالعمل اجرایی ماده (۲) تصویب‌نامه مصوب هیات وزیران مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ در خصوص «آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید» به شماره ابلاغ ۱۶۶۹۸۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۲ و با رعایت ماده (۵) قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری - مصوب ۱۳۸۶، متعهد می‌شوند که کلیه حقوق مادی و معنوی ناشی از ایجاد یا تجاری‌سازی دارایی فکری و نامشهود با عنوان به تاریخ مصوبه..... وفق جدول ذیل، بپذیرند. هرگونه بهره‌برداری از این دارایی فکری و نامشهود با رعایت درصد مالکیت مندرج در جدول زیر امکان‌پذیر می‌باشد و این توافق‌نامه تا قبل از ثبت رسمی در مراجع معتبر دارای اعتبار است. چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق توسط مالکین مادی اثر ثابت شود، عواقب ناشی از آن بر عهده متخلف می‌باشد و واحد مربوطه مجاز است با متخلف مطابق ضوابط و مقررات رفتار نماید.

جدول - نحوه تسهیم درصد دارایی فکری و نامشهود جهت تجاری‌سازی

حمای / تامین‌کننده* / سرمایه‌گذار تجاری‌سازی	سهیم پدیدآورندگان، مولفین و مجری		سهیم موسسه و واحد	نوع دارایی فکری و نامشهود
	دانشجو/همکار	اساتید/مجری اصلی		
				☐ پایان‌نامه / رساله ☐ نرم‌افزار ☐ محصول ☐ فرایند ☐ طرح تحقیقاتی/صنعتی ☐ اختراع ☐ مقاله ☐ کتاب

سهیم پدیدآورندگان، مولفین و مجری به روش زیر تعیین شده است:

بر اساس قرارداد طرح تحقیقاتی/صنعتی و یا براساس سهم رسمی مشارکت افراد

بر اساس درصدهای توافق شده طرفین مندرج در جدول فوق

موسسه در خدمات آزمایشگاهی بلاعوض (بدون دریافت هزینه از پژوهانه استاد یا منابع دیگر) مشارکت:

دارد. (هزینه خدمات به عنوان بخشی از سهم حامی/سرمایه‌گذار لحاظ گردیده است).

ندارد. (هزینه‌ها از پژوهانه استاد یا از محل منابع دیگر توسط موسسه دریافت شده است).

استاد/اساتید راهنما در تامین هزینه/اعتبار انجام طرح مشارکت داشته‌اند (از محل پژوهانه یا سایر منابع):

دارد. (هزینه خدمات به عنوان بخشی از سهم حامی/سرمایه‌گذار لحاظ گردیده است).

ندارد.

*در صورت وجود حامی / تامین‌کننده متعدد، حصول توافق براساس میزان سهم آورده‌های طرفین و مشارکت الزامی است.

موسسه	واحد	پدیدآورندگان	حامی	تامین‌کننده	سرمایه‌گذار تجاری‌سازی
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء

شماره: عتف_د_	دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون
ویرایش: ۰۱ تاریخ:	جهش تولید
صفحه: ۱۴ از: ۱۵	

پیوست (۲): آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید دانش‌بنیان

مصوبه تاریخ ۱۴۰۱/۹/۶ هیأت وزیران؛

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- **دستگاه:** دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و واحدهای وابسته و تابع آنها، دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی.

۲- **طرح (پروژه):** پژوهش‌های دانشگاهی، پایان‌نامه و رساله تحصیلات تکمیلی و کلیه طرح‌های مرتبط با دستگاه که تمام یا بخشی از منابع آن توسط دستگاه تأمین شده است.

۳- **شرکت‌های دانش‌بنیان:** شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹- و اصلاحات و الحاقات بعدی آن.

۴- **شرکت‌های فناور:** واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری دارای مجوز از مراجع ذی‌صلاح.

۵- **اشخاص فعال در طرح (پروژه):** اشخاص حقیقی و حقوقی مجری و یا همکار در اجرای طرح (پروژه) که فعالیت آنها در طرح به تأیید مراجع ذی‌صلاح در دستگاه رسیده است.

۶- **دستاورد پژوهشی:** یافته‌های علمی و پژوهشی حاصل از اجرای طرح (پروژه) شامل تولیدات علمی، دانش فنی، دستور یا ترکیب ساخت (فرمولاسیون)، مستندات و نقشه‌های فنی.

۷- **دارایی فکری:** شامل مالکیت صنعتی (اختراع، طرح صنعتی) و مالکیت ادبی و هنری حاصل از اجرای طرح (پروژه) که بر اساس مقررات به ثبت رسیده است.

۸- **برنامه تجاری‌سازی:** برنامه توسعه کسب و کار مشتمل بر تحلیل و بررسی صنعت و بازار، تبیین نیازها و انتظارات مشتریان، رویه‌های اجرایی و عملیاتی تجاری‌سازی، برنامه‌های بازاریابی و توسعه بازار، تیم‌سازی، تأمین سرمایه و توسعه محصول که حسب مورد به تأیید مراجع ذی‌صلاح موضوع این آیین‌نامه می‌رسد.

۹- **در اختیار گذاشتن تمام یا بخشی از دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها:** اعطای اجازه بهره‌برداری (لایسنس) از تمام یا بخشی از دارایی‌های فکری و دستاوردهای پژوهشی و اجازه استفاده از تمام یا بخشی از حق بهره‌برداری.

۲- **دستگاه موظف است سهم مؤلفین، پدیدآورندگان، مخترعین و دارندگان حق از دستاوردهای پژوهشی، دارایی‌های فکری یا حق بهره‌برداری را قبل از اتمام طرح (پروژه) با رعایت ماده (۵) قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری - مصوب ۱۳۸۶- معین نماید. برای طرح (پروژه)‌های انجام شده، حسب تقاضای اشخاص فعال در طرح (پروژه) یا شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور سهم مؤلفین، پدیدآورندگان، مخترعین و دارندگان حق معین می‌شود.**

تبصره ۱- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند دستورالعمل موضوع این ماده در خصوص پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها و قراردادهای پژوهشی انجام شده و جاری دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مرتبط با خود را با رعایت حقوق عضو هیئت علمی و دانشجو ظرف سه ماه پس از تصویب این آیین‌نامه تهیه و ابلاغ نمایند.

تبصره ۲- انعقاد قرارداد مشارکت و یا در اختیار گذاشتن تمام یا بخشی از دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها به صورت بلاعوض موضوع این آیین‌نامه، فقط پس از اخذ رضایت کتبی از مؤلفین، پدیدآورندگان، مخترعین و دارندگان حق موضوع این ماده مجاز است.

دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون

جهش تولید

شماره: عتف_د_

ویرایش: ۰۱ تاریخ:

صفحه: ۱۵ از: ۱۵

ماده ۳- در اختیار گذاشتن تمام یا بخشی از دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها که متعلق به دستگاه است، به صورت بلاعوض با تأیید بالاترین مقام دستگاه به اشخاص فعال در طرح (پروژه) که حداقل یکی از شرایط زیر را داشته باشند، با رعایت مفاد ماده (۲) این آیین‌نامه و در جهت تجاری‌سازی آنها مجاز است:

۱- سهام‌دار با حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) سهم یا عضو هیئت مدیره یا مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان و فناور با موضوع فعالیت مرتبط با آن دستاورد پژوهشی یا مالکیت فکری مورد نظر باشد.

۲- برنامه تجاری‌سازی معینی برای دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها تهیه و به دستگاه ارایه نمایند و به تأیید دستگاه برسد.

ماده ۴- در اختیار گذاشتن تمام یا بخشی از دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها که متعلق به دستگاه است، به صورت بلاعوض با تأیید بالاترین مقام دستگاه به شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور که حداقل یکی از شرایط زیر را داشته باشند، با رعایت مفاد ماده (۲) این آیین‌نامه و در جهت تجاری‌سازی آنها مجاز است:

۱- سابقه فعالیت مرتبط با آن دارایی فکری و دستاوردهای پژوهشی مورد نظر با تأیید معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رییس جمهور برای شرکت‌های دانش‌بنیان یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای شرکت‌های فناور را حسب مورد داشته باشد.

۲- برنامه تجاری‌سازی معینی برای دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها تهیه و به دستگاه ارایه نمایند و به تأیید دستگاه برسد.

ماده ۵- در صورت تقاضای واحدهای صنعتی یا سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی برای تجاری‌سازی دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها، دستگاه می‌تواند به میزان مالکیت یا حق بهره‌برداری خود با رعایت مفاد ماده (۲) این آیین‌نامه با آنها مشارکت نماید.

ماده ۶- تشخیص اولویت در اختیار گذاشتن تمام یا بخشی از دارایی فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها با رعایت مواد (۳) و (۴) این آیین‌نامه بر عهده بالاترین مقام دستگاه است.

ماده ۷- دستگاه موظف است نسبت به ثبت اطلاعات دستاوردهای پژوهشی موضوع این آیین‌نامه در سامانه نظام فکر نو (ایده‌ها و نیازها) اقدام نماید.

ماده ۸- دستگاه‌ها موظفند به صورت سالانه، گزارش اجرای این آیین‌نامه را به شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان موضوع ماده (۲) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹ - و اصلاحات بعدی آن ارائه نمایند.

شماره: عتف_د_		دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید
تاریخ:	۰۱	
صفحه:	۲ از: ۱۵	

مستندات مرتبط و مرجع:

- ماده (۵) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ مصوب مجلس شورای اسلامی
- تبصره (۱) ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۶ مصوب هیات وزیران